

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Anthologia Sacra

Ex Probatissimis Vtrivsqve Linguæ patribus collecta, atque Octastichis
versibus comprehensa

Billy, Jacques de

Parisiis, M.D.LXXV.

In quibus rebus Christianæ vitæ perfectio consistat. 95.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50828)

se super inopes cogitatio nostra non eleuet, cum solerter videt quia nos tanto veriùs, quanto & interiùs, indigentes sumus. Quin illud etiam perpendere cõuenit, quod ait Augustinus, exponens illud Aggæi, Meum est aurum. Hoc ideo dictum est, inquit, ut ille qui non vult cum indigentib⁹ communicare quod habet, cum audit præcepta misericordiæ faciendæ, intelligat Deum non de re illius, cui iubet, sed de re sua iubere donare: & ille, qui aliquid pauperi erogat, non se arbitretur de suo facere: ne fortè non tã confirmetur misericordiæ nomine, quàm infletur superbiæ vanitate.

Lib. 50.

Hom.

30. hom.

In quibus rebus Christianæ vitæ perfectio consistat.

S A C R A

*S*ustineo, abstineo, duo sunt, quæ quisquis habebit,
 Perfectos homines inter habendus erit.
Hunc ego contulerim forti haud inuitus Aethio,
Vsum quem pariter constat vtraque manu.
Mancus hic est, qui res aduersas pectore firmo
Sustinet, at rectè prospera ferre nequit.
Fortiter at qui dura tulit, qui lata modestè,
Huius virtus numeris est cumulata suis.

S C H O L I A.

Lib. 17. Sustineo, abstineo Epictetus, ut est
cap. 19 apud Aulum Gellium, duo esse
 omnium grauiissima vitia dicere
 solebat, nempe impatientiam, &
 incontinentiam. Quorum alteru-
 tum demum locum habet, cum
 iniuriæ non tolerantur, quæ to-
 lerandæ sunt: alterum, cum ab
 iis voluptatibus non abstine-
 mus, à quibus est abstinendum.
 Ac proinde si quis hæc duo verba
 ἀπέχεσθαι, ἀνέχεσθαι, hoc est, abstinere, &
 sustinere, in pectore fixerit, ac rei-
 pta præstiterit, eum ab omnibus penè
 vitiis immunè fore, vitæque quæ

suauissimam ac tranquillissimā
 ducturum esse. Hæc Epicteti do-
 ctrina erat. Quam quidem ab eo
 expiscatus mihi fuisse Augusti-
 nus videtur, cū sermone quo-
 dam his verbis utitur: Duo sunt
 quæ in hac vita veluti laboriosa
 præcipiuntur à Domino, conti-
 nere, & sustinere. Iubemur enim
 continere ab his, quæ in mundo
 dicuntur bona: & sustinere quæ
 in hoc mundo abundant mala. Il-
 la continentia, ista sustentia vo-
 catur. Duæ virtutes quæ mundat
 animam, & faciunt capacem di-
 vinitatis. In refrenandis libidini-
 bus, & coërcendis voluptatibus,
 ne seducat quod male blanditur,
 & eneruet quod prosperū dicitur,
 continentia nobis opus est: nō cre-
 dere fœlicitati terrenæ, & usque
 ad finem quærere fœlicitatem
 quæ non habet finem. Ut autem

Serm.
 245. de
tempo.

S A C R A

est continentiaē felicitati mundi non credere, ita sustinentiaē est, iniquitati mundi non cedere. Siue ergo in affluentia rerum sim⁹, siue in angustia, expectandus est Dominus, qui & quod verè bonum & suaue est, det, & quod verè malum est, auertat à nobis. Atque eodem modo idem alio loco de duplici armorum genere loquens, quibus mundus nos lacessit, his verbis vtitur. Duplicè mundus aciem producit contra milites Christi. Blanditur, vt decipiat: terret, vt frangat. Non teneat voluntas propria, nò nos terreat crudelitas aliena: & vict⁹ est mundus. Ac rursus alio loco Duo sunt genera armorum Diaboli valde fortia, contra quæ vigilanter ac fortiter stare debet omnis miles Christi, qui triūphare cupit, & superare virtutē diaboli,

*Serm. 12.
de sanct.*

*Lib. 2. de
symb. ad
Catech.
cap. I.*

i mundi
 ntia est,
 dere. Si-
 um sim?
 andus est
 verè bo-
 quod ve-
 nobis. At-
 alio lo-
 n gener-
 us nos la-
 Duplicè
 it contra
 ur, vt de-
 Non nos
 a, nò nos
 : & vict^o
 alio loco
 um Dia-
 a qua vi-
 deber o-
 triūpha-
 tutè dia-
 boli,

boli, voluptas & timor. Alios e-
 nim voluptate capit: alios timore
 frangit. Confirmetur & nostra a-
 cies, proferantur arma spiritua-
 lia. Contra timorem diaboli ad-
 sit timor Dei castus permanēs in
 seculum seculi. Cōtra voluptatē
 turpissimę delectationis nō desit
 fides. Et quid metuit Christian^o,
 quando admonetur sic orare, sic
 presumere, sic fidere, vt dicat, do-
 min^o mihi adiutor, & ego despi-
 ciā inimicos meos? Plures tamen
 noueritis capere aduersariū per
 voluptatē, quā per timorē. Atq; *Lib. 50.*
 vt ostendat nō minus arduū esse *Hom.*
 in prosperitate animum cōtine- *46.*
 re, quā in aduersarum im- *Hom.*
 petum forti ac generoso animo
 sustinere, alio loco ita loquitur:
 Nō tunc tātūm cauendus est ho-
 stis, quādo bellum seruis Dei in-
 dicit. In pace magis vigilandum

S A C R A

est nobis, & exercendus animus, exercenda virtus, mentis intēctio timore firmanda. Facit enim hostis securos, quos cupit esse captiuos. Facit securos, vt incautos, sopitos, & inermes opprimat, & vulneret eos, quos vigilare minimè perspexerit. Sed Bernardus id etiam apertius confirmat, ac perpaucos esse testatur qui prosperitatis tela effugerint. Rarus, inquit, semper exitit, qui non vel modicè in prosperitate animū relaxarit à sui custodia & disciplina. Quando hoc incautus non fuit ad disciplinam, quod ignis ad ceram, quod Solis radius ad niuē, vel glaciem? Sapiens Dauid, sapiens Salomō fuit: sed bludentibus nimis secundis rebus, alter ex parte, alter ex toto desipuit. Ac paulò post: Magnus cui præfēti foelicitas, si nō arripit,

*Lib 2.
de Con-
fid. ad
Eug.*

*2. Reg.
II.*

non irrisit. Quanquā facilius inueneris, qui sapientiā contraria sibi fortuna retinuerūt, quā qui propitia nō perdiderūt. Atque ex eodē hoc Dauidis exēplo, qui in medio rerum prosperarū cursu in duo grauiſſima scelera prolapsus est, August. in homilia quadā huiusmodi doctrinā elicit. Admonet, inquit, tale exemplum, nō se quenquam debere extollere in prosperis rebus. Multi enim res aduersas timent, prosperas non timent. Periculosior est res prospera animo, quā aduersa corpori. Prius corrumpunt prospera, vt inueniant quod frangant aduersa. Fratres mei, aduersus felicitates acrius vigilādū est. Propterea videte quemadmodū eloquiū Dei in nostra fœlicitate tollat nobis securitatem. Seruite, inquit, Dño in timore, & exultate

*Hom. 50**Hom. 21*

ei cum tremore. Et paulo post
Valeat hoc exemplum ad id ut
meamus felicitatem. Cum atten-
dunt magnum cecidisse, parui ti-
meant.

Collat. 6
cap. 10.
& 12.

Hunc ego contulerim) per Aioth,
quem Scriptura ambidextrum
fuisse testatur, Cassianus eum si-
gnificari ait, qui nec in virtutibus
superbit, nec in tētationibus suc-
cumbit. Atque idem etiam non
multo post, ut ostendat probum
virum ab omni leuitate atque in-
constantia alienum esse debere,
nec calamitatū impetu frāgi, ac
debilitari, præclarè ad hunc mo-
dum loquitur: Anima iusti nō de-
bet esse similis ceræ, quæ semper
characteri signantium cedens,
pro eius forma atque imagine fi-
guratur, quāmq̃ tandiu in se
retinet, donec alio rursus super-
impressa signaculo reformetur.

atque ita fiet, vt nunquam in sua
 qualitate persistens, ad formam
 eorum, quæ imprimuntur, sem-
 per conuertatur, & trāseat. Quin
 potius debet esse velut adaman-
 tinum quoddam signaculum, vt
 inuiolabilem mens nostra figurā
 sui semper custodiens caracte-
 ris, vniuersa quæ incurrerint sibi,
 ad qualitatem sui status signet,
 atque transformet. Quò etiam *Quest.*
 pertinet id quod est apud Augu- 52.
 stinum, qui sciscitanti Orosio
 quidnam significaret, quòd ar-
 ca de lignis quadratis constru-
 cta extrinsecus, & intrinse-
 cus bitumine liniebatur, ita re-
 spōdet: Sicut arca de lignis qua-
 dratis constituebatur: ita & Ec-
 clesia de sanctis cōstruitur. Qua-
 dratum enim, in quacunque par-
 te posueris, fortiter stat: & sancti,
 in quibuslibet tentationibus, sta-

biles permanent. Non aduersitatibus, nō prosperitatibus cedūt. Bitumen enim significat charitatem, per quam sancti nec illis scādalis, quæ fiunt ab his qui intus sunt, cedunt, nec illis quæ fiūt ab iis qui foris sunt. Quin & Gregorius illud Ezechielis exponens, Quatuor mensē ad holocaustum de lapidib⁹ quadris extructe, &c. Quos hoc loco lapides quadros accipimus, inquit, nisi quoslibet sanctos, quorum vita in prosperitate atq; aduersitate nouit fortiter stare? Lapis etenim quadrus æquē stat, in quocunque latere versetur. Ac rursum illud eiusdē Prophetæ exponens, Et palmae erāt, vna hinc, & altera inde, Omnes, inquit, qui ad vitæ aditū tendimus, à dextro & sinistro latere habere palmam debemus. A dextro palmam habet, quem

Hom.
21. in E-
Zech.

Hom. 19

prospera non extollunt: à sinistro, quem aduersa non deiiciunt. Huc etiam facit quod in epistola quadam ait Ambrosius, de ea *Epi. 32.* constantia verba faciens, qua probos viros præditos esse decet. Vetus dictum est, inquit, Affuesce vnus esse, vt vita tua quãdam picturam exprimat, eandem semper seruans imaginem quam acceperit. Quomodo potest vnus esse, qui nunc iracundia inflammatur, nunc indignatione graui exæstuat, nunc vultu exardescit, nunc pallore immutatur, per momenta varius & discolor? Eodem etiam modo Basilus in Esaiam scribens: Vitæ inæqualitas, inquit, nequaquã idonea est *Bas. in Esa.* ad recipiendam diuinam operationem. Vt enim vultuū imagines nõ in qualibet materia redduntur,

*Epist.
ad Pa-
troph.*

*Serm. 21
in Cant.*

sed in iis duntaxat, quæ laeuorē
& pelluentiam quandam habēt
ita non in quibusuis mentibus
operatio spiritus, sed in iis, quæ
nihil habēt obliquum, nihil ob-
tortum. Atque etiam idem in e-
pistolis suis leues & inconstantes
homines nubibus confert, quæ
pro ventorum varietate, nunc in
hanc, nunc in illam aëris regioni
ferūtur. Verūm ex omnibus Au-
thoribus, quos quidem legerim,
neminem reperio, qui, meo qui-
dem iudicio, de ea constantia,
quam verus Christianus inter
rerum huius mundi varietates
tenere debet, magnificentius lo-
cutus sit, quàm Bernardus. Non
te deserat, inquit, spes in tempo-
re malo, nec in bono prouidētia
deerit: erisq; inter aduersa & pro-
spera mutabilium tēporum te-
nens quādā æternitatis imaginē,

utique hanc inuiolabilem & in-
 concussam constantis animi æ-
 qualitatem, benedicens Dominū
 in omni tēpore, perindēque ven-
 dicans tibi etiam in huius nuta-
 bundi sæculi dubiis euētibus, for-
 tunaꝫque defectibus, perennis
 quodammodo immutabilitatis
 statum, dum te cœperis renouare
 & reformare in insigne illud an-
 tiquum similitudinis æterni Dei,
 apud quem non est transmuta-
 tio, nec vicissitudinis obum-
 bratio. Quippe sicut ipse est, ita &
 tu eris in hoc mundo: nec in ad-
 uersis timidus, nec in prosperis
 dissolutus: ac tibi indignum du-
 cens, huic labenti sæculo confor-
 mari, reformari autem magis sa-
 tagens, iuxta Pauli doctrinam, in-
 nouitate sensus tui in eam simi-
 litudinem, in qua te conditū no-
 sti. Vnde etiam hunc Christi ser- *Ioan. 12.*

S A C R A

monem, Si exaltatus fuero à terra
omnia traham ad meipsum, piis
omnibus conuenire ait, iis nem-
pè quos Pater præsciuit, & præ-
destinauit conformes fieri imagi-
ni filij sui, vt sit ipse primogeni-
tus in multis fratribus.

De impiorum in damnis,
tam spiritualibus, quàm
temporalibus,
stultitia.

96.

*C*um vestes raperet prado, nummósque paternos,
Ad sua ridebat maxima damna puer.
*A*t cum etiam efferrí puerilia ludicra vidit.
Confestim in fletus proruit ipse graues.
*S*ic sunt, qui ridet, nec cessant ludere, saeuus
Cum Satanas illis non peritura rapit.
*A*st illis bona si rapiat mortalia quisquam,
In fletum & lachrimas nocte dieque ruunt.

S C H O L I A.

Cum vestes raperet) Chryso-
stomus eleganti aduersus Genti-
les similitudine utitur, quæ